

ТЕМАТА „ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ” НА СТРАНИЦИТЕ НА В. „КАПИТАЛ”

гл. ас. д-р Мария Неделчева Манева
Бургаски свободен университет

THE TOPIC „EUROPEAN UNION” VIEWED IN „CAPITAL” NEWSPAPER

Assist. prof. Maria Nedelcheva Maneva, PhD
Burgas Free University

Abstract: *The text is under ‘Ethno Psycholinguistic and Sociolinguistic Aspects of Media Language in Bulgaria’ project, financed by ‘Scientific Research’ fund of the Ministry of Education, Youth and Science.*

In this paper an attempt is made to study, in qualitative method, Capital newspaper during a five-year period – 2007 - 2011. A total of 256 issues and 3945 publications are viewed. The object of the study is how the European Union topic is presented on the pages of the newspaper.

Key words: *European Union, newspaper „Capital”, quantitative research method, media language.*

Текстът е по проект „Етнопсихолингвистични и социолингвистични особености на медийния език на пресата в България”, финансиран от Фонд „Научни изследвания” към МОН.

Социолингвистиката е наука за езика във връзка с обществото. Тя е емпирична и теоретична наука. Речта, като средство за комуникация и идентификация на обществените групировки, има социална функция. Връзката между езиковите явления и социалния им контекст е стабилна. Не съществуват дори и двама души, говорещи един и същ език, защото езиковият опит на всеки човек е уникален. При оформянето на езика на всеки говорещ роля играе жизненият опит на човека, а не генетичното му устройство. Речта на всеки индивид е уникална.

Чрез количествения анализ ще се разкрие значението, което журналистите отдават на темата „Европейски съюз”. Дневният ред на обществото по отношение на ЕС може да се измери чрез броя на текстовете, публикувани по темата. Ще се установи „тежестта”, която журналистите отдават на темата, обект на изследване, и чрез която влияят на общественото мнение. Честотата на публикациите дава възможност да се идентифицира степента на значимост на темата „Европейски съюз” за обществото. Може да се предположи, че в началото, след присъединяването на България към

Европейския съюз, явлението е ново, непознато и предполага по-солидно разработване, което експлицира в количеството текстове. Дали това предположение ще се потвърди, ще се установи след направеното емпирично социологическо изследване. Изследването на голям брой текстове ще покаже в каква степен количествените променливи са чувствителни към социалните променливи. Членството на България в Европейския съюз променя социалния фон, което се отразява на страниците на българските вестници. Социалните промени – членството на България в Европейския съюз – водят до изменения в броя публикации, което кореспондира с представата за значението, което се отдава на темата „Европейски съюз“ и нейната роля в обществото. Всяка променлива – имам предвид честотата на статиите в даден период от време – определя значението, което се отдава на членството на България в ЕС. Интерпретира социалния контекст.

В настоящия доклад ще се направи изследване по количествен метод на в. „Капитал“ за период от пет години – от 2007 г. до 2011 г. Разгледани са общо 256 броя на в. „Капитал“ и общо 3945 публикации. Обект на изследване ще бъде темата „Европейски съюз“, представена на страниците на вестника. Обхванати са сто процента от наблюдаваните единици, изследването не е извадково, а представително. Ще се направи макроанализ по отношение на броя статии, посветени на темата „Европейски съюз“. Обработката на цифровите данни включва преброяване на идентифицираните публикации по темата и сравняване на цифрите с различни периоди на изследването и с различни видове вестници. Ще се наблюдават значимите разлики и ще се търсят причините за пораждаването им, каузалните, т.е. причинно-следствени връзки. Значимостта на цифрите предполага боравене и аргументация с факти. Използва се статистически метод на едномерното разпределение.

Ценността на количествения метод се състои в това, че той дава точна, обективна, реална и цялостна представа за състоянието на журналистическия интерес по темата „Европейски съюз“, разкрива значението, което комуникаторът отдава на този проблем. Чрез метода се създава обективна картина, цел на всяка наука. Дава се детайлна представа за социалния фон, който вестникът създава по отношение на темата. Извадковото изследване крие потенциал за отчитане на грешки, донякъде изкривява, а логично следствие е и да манипулира данните. При настоящото изследване се отчита всяка единица, което е принос в създаването на реална, не оценъчно натоварена картина. Фактологичната, описателна и констатираща по своя характер информация, която предпоставя метода, дава възможност да се обхванат 100% от изследваните единици. Когато фактите са налице, това дава възможност за качествена интерпретация. Данните сами по себе си също са ценни, защото те са база и отправна точка за по-нататъшни изследвания.

В следващите редове ще се представят разпределения на публикациите за всяка от годините от 2007 до 2011 във в. „Капитал” по темата „Европейски съюз”.

Таблица 1

2007 г. Бр. публ.	2008 г. Бр. публ.	2009 г. Бр. публ.	2010 г. Бр. публ.	2011 г. Бр. публ.
януари	януари	януари	януари	януари
53	11	18	9	12
46	9	13	17	8
35	15	14	15	12
23	20	14	22	15
февруари	февруари	февруари	февруари	февруари
26	17	14	22	9
32	12	13	13	19
29	22	13	13	13
22	16	15	15	8
март	март	март	март	март
25	15	8	15	6
32	20	17	15	17
28	16	17	18	10
25	16	14	13	10
28	12			
април	април	април	април	април
30	19	12	13	10
24	14	13	13	16
28	19	15	12	9
20	26	17	12	11
				11
май	май	май	май	май
30	11	9	11	17
27	10	11	14	9
17	13	13	13	7
19	17	10	17	9
	14	8	11	
юни	юни	юни	юни	юни
26	21	8	9	16
24	16	16	13	13
42	24	18	16	9
23	17	22	14	24
18				
юли	юли	юли	юли	юли

16	12	10	6	11
21	21	9	11	5
19	17	14	12	16
19	22	10	16	10
			5	12
август	август	август	август	август
7	13	5	10	7
15	13	10	8	9
16	13	9	12	13
13	6	12	12	9
	11	11		
септември	септември	септември	септември	септември
5	20	12	7	8
13	14	19	16	12
15	12	9	18	10
24	16	21	14	13
26				
ОКТОМВРИ	ОКТОМВРИ	ОКТОМВРИ	ОКТОМВРИ	ОКТОМВРИ
25	20	18	14	7
20	15	15	19	7
19	23	13	9	20
22	20	9	12	13
		14	9	11
ноември	ноември	ноември	ноември	ноември
24	13	22	11	6
26	21	11	12	10
23	16	6	12	15
13	17	11	13	15
	22			
декември	декември	декември	декември	декември
20	26	10	19	10
17	18	21	12	10
14	20	15	10	11
17		11	11	5
12				

Годишното разпределение на броя публикации във в. „Капитал“ е следното: 2007 г. – 1193; 2008 г. – 843; 2009 г. – 669; 2010 г. – 665; 2011 г. – 575.

КОЛИЧЕСТВЕН АНАЛИЗ

В таблица 1 е направено изследване на броя на всички публикации от в. „Капитал“, посветени на темата „Европейски съюз“, от 2007 г. до 2011 г. Най-голям е броят на публикациите, посветени на ЕС, в брой първи от 2007 г. – 53 статии, както и в брой втори – 46 статии, а също и в брой трети – 35 статии. Спад в публикациите има в първите броеве на месеците август и септември – съответно по 7 и по 5 статии (става дума за брой 31 и 35). От месеците февруари до май статиите не надвишават 32 и са не помалко от 17. През месец юни в брой 24 има 42 статии. Най-малко публикации има през юли – 21 публикации максимум – и август – 16 публикации максимум. Това се обяснява с фактът, че през лятото политическият сезон е в застои. Постепенно броят на публикациите нараства през месец септември – от 5 до 26. Последният брой на декември завършва само с 12 статии за ЕС.

Данните показват, че еуфорията след приемането на България в ЕС е голяма. И това личи от завишения брой публикации. В края на годината този факт – приемането на България в ЕС - се приема като нещо обичайно. Затова и статиите на тази тема са съвсем семпло представени.

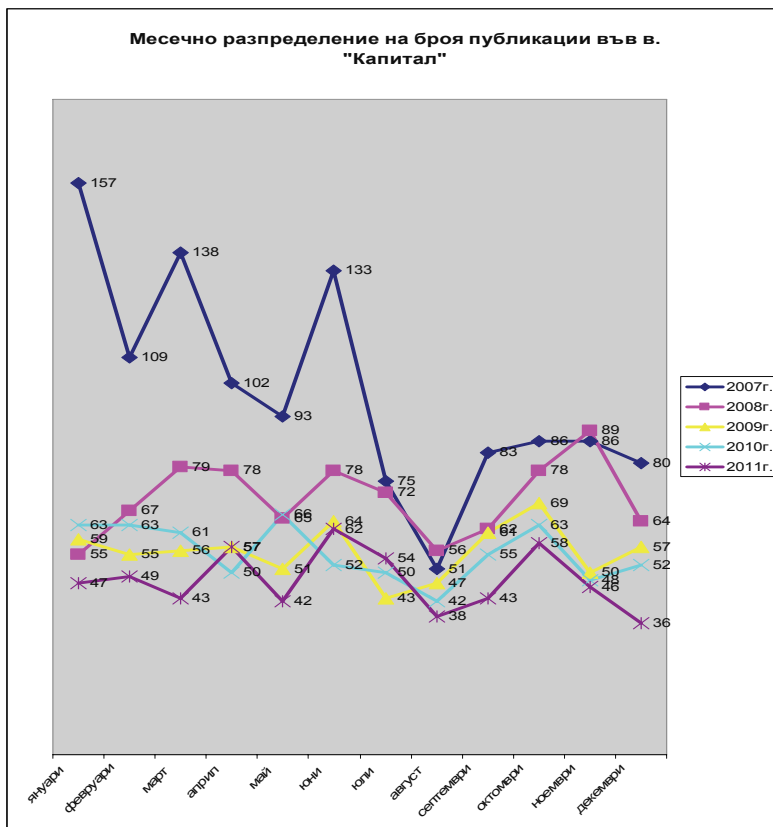
За 2008 г. месец януари минимумът статии е 9 (бр. 2 от 12.01.2008 г.), а максимумът – 20 статии (бр. 4 от 26.01.2008 г.). За месец февруари статиите варират от 12 до 22. За месец март варират от 12 до 20. Сериозен спад на публикациите има през месец май – от 11 до 17. През юни статиите достигат 24. В брой 34 от 23 август има само 6 публикации, посветени на темата ЕС. Като цяло максимумът през този месец е 13 статии. Спадът се обосновава с факта, че през този период Народното събрание е в отпуски и се случват по-малко политически събития. Най-малко статии за годината има през месец август – 6 (брой 34 от 23 август), а най-много – 26 в брой 17 от 26 април.

Прави впечатление, че в предходните години спрямо 2009 г. често се наблюдават над 20 публикации за брой, посветени на темата „Европейски съюз“. През 2009 г. подобно явление е рядкост. Това се дължи на факта, че са минали вече две години от членството на България в Европейския съюз. Събитията, свързани с процеса на членство, са актуални. Но вниманието, което обръщат журналистите на темата, не е засилено. То спада. Пикът за тази година е 22 статии (брой 25 от 27 юни 2009 г. и брой 44 от 7 ноември 2009 г.). Минималният брой статии са 5 (брой 30 от 1 август 2009 г.).

Пикът на публикациите за 2010 г. се наблюдава през месеците януари и февруари – 22 (бр. 4 от 30.01.2010 г. и бр.5 от 6.02.2010 г.). От март до май броят на статиите, посветени на темата „Европейски съюз“, варира от 11 до 18. Както в предходните години, спад се наблюдава през летните месеци юли и август – от 5 до 16 публикации. Това явление се обуславя от факта, че политическият сезон е в застои заради ваканционния период. До края на годината – от септември до декември – статиите варират от 7 до 19.

Най-малко публикации за 2011 г. има през месеците юли и декември – по 5 в бр. 27 от 09.07.2011 г. и бр. 51 от 24.12.2011 г. Най-много публикации има през месец юни – 24 на брой – в „Капитал”, бр. 25 от 25.06.2011 г.

На фигурата-графика е представено месечното разпределение на броя публикации, посветени на темата „Европейски съюз” във в. „Капитал” от 2007 г. до 2011 г. Вижда се, че най-много публикации има през 2007 г., а най-малко – през 2011 г.

Почти два пъти повече са публикациите, посветени на темата „Европейски съюз” през 2007 г. спрямо 2011 г. Това показва, че еуфорията около приемането на България в ЕС е отминала в края на изследвания период. Постепенно в годините от 2008 г. до 2011 г. статиите намаляват.

СЕМАНТИЧЕН АНАЛИЗ

Ще се направи семантичен анализ на темите, които експлицират през първия ден от влизането на България в ЕС. Този първи брой на в. „Капитал“ от 6.01.2007 г. съдържа най-много публикации – 53, посветени на темата „Европейски съюз“, спрямо всички останали броеве от 2007 г. до 2011 г. Чрез контент-анализ ще се установи дневния ред на новините.

Най-общо статиите могат да се разделят на следните теми:

1. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА, В КОЯТО СЕ НАМИРА БЪЛГАРИЯ СЛЕД ПРИЕМАНЕТО В ЕС. Общо 33 публикации.

Статиите, в които се наблюдава *положителна конотация* от присъединяването на България към ЕС, са 17 на брой.

Приемането на България в ЕС се свързва със следните ключови думи и изрази, които звучат като лайтмотив: по-ефективен контрол, сигурност, предсказуемост, права на гражданите на Европейския съюз, възможности, ще станем богати, сами ще правим промените, спазване на правилата и законите, интерес на инвеститорите към България; реформи за подобряване на бизнес средата в България, реформи в съдебна система, полицията, прокуратурата, висшето образование, бюрокрацията; избягване на корупцията и организираната престъпност; повече конкуренция – в икономиката и обществените поръчки; да си търсим правата в европейските съдилища; положителни промени в обществото, значително подобряване на стандарта на живот.

Някои от заглавията са: „България празнува влизането в ЕС“; „И шампионите по новогодишно празнуване са... /България и Румъния получиха своя ден медийна слава“; „Джефри ван Орден, докладчик за България в европейския парламент“/Динамото е икономическият растеж“; „Очаквам подмладяване на автомобилния парк“; „Надявам се бизнесът да не зависи от политиките“.

Статиите с *неутрална конотация* спрямо влизането на България в ЕС са 7 на брой. Някои от заглавията са: „Тигре, тигре/Няма рецепта за ирландския модел“; „Бизнесът ще се окрупни“; „Година на реалностите“; „Индивидуална отговорност, глобални възможности“.

Статиите с *негативно внушение* са 9 на брой. Някои от заглавията са: „Нали ще тичаме?“; „Тържествата за влизането на България в ЕС/ В капана на рамката/ Истинско празнуване на членството в ЕС (като изключим наистина доброто светлинно шоу) нямаше“; „Надеждите ни за подобрение не са пряко свързани с членството в ЕС“; „Защо да е лесно.../Проектозакон на екоминистерството може да замрази милиарди левове на бизнеса“; „Европейци дори не на хартия/ Здравната система се оказа неподготвена за ЕС“; „Евро-гумба-лумба/ Българите празнуваха – по-убедително Нова година, по-сдържано еврочленството ни“; „Защо не отидох на площада“;

„Никой няма да ни свърши работата вместо нас”; „Нещата ще се променят към по-лошо”.

2. Втората по тежест тема е свързана с **ИКОНОМИКАТА**. Има 9 публикации. Някои от тях дават песимистични прогнози, а други – оптимистични. Ето и някои от заглавията: „Кабинетът атакува с комисия спекулата с цените”; „Икономиката ни трябва да стане конкурентна”; „Десетте акции на 2007 г./ Кои български компании ще са печеливша инвестиция и накъде ще се движат индексите”; „По-качествени услуги в разнообразни „опаковки”; „Динамично развитие на българския фондов пазар”; „Печалба по поръчка/Обществените поръчки могат да бъдат сладки както за бизнеса, така и за инвеститорите в акции”; „Пътеводител на европейския шофьор/ Собствениците на автомобили масово са объркани за къде важи „Гражданска отговорност” и какво стана със „Зелена карта”.

3. Отчитат се 5 публикации на **ВЪНШНОПОЛИТИЧЕСКА ТЕМАТИКА**. Някои от заглавията са: „Македонците на опашки за български визи”; „Икономиката на Гърция; „13-ата годишница на еврото/На 1 януари Словения влезе в еврозоната”; „Европа по германски/ Берлин поема председателството на ЕС с амбицията да сложи ред в много области” и др.

4. **ТЕМАТА ЗА ЛИБИЙСКИТЕ МЕДИЦИ** се появява в 2 статии.

5. **КУЛТУРНАТА ТЕМАТИКА** се засяга също в 2 материала със заглавия: „Диалектика” и „Още музика/ All Saints”

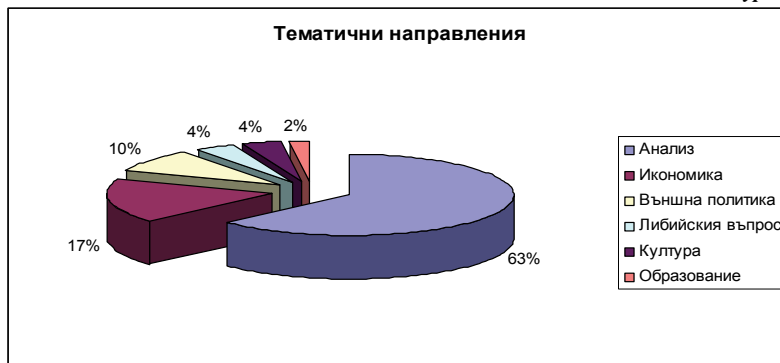
6. Само 1 публикация има посветена на тема **ОБРАЗОВАНИЕ**: „Европейски сертификат доказва компютърни умения/ 20 центъра в България провеждат курсове и изпити”

Нека обобщим темите нагледно във фигура 1 – 63% от темите са свързани с анализ на ситуацията, в която се намира България след преимането си в ЕС. От тях 52% са с положително внушение, 21% – с неутрално и 27% имат негативен оттенък (фигура 2).

Прави впечатление, че три четвърти от публикациите принадлежат на интерпретативния дискурс, 23% – на информационния и само едно интервю. (Фигура 3) По този начин се потвърждава правилото, че във вестника се съдържат аналитични, задълбочени статии. С особена сила това важи за сериозен вестник като „Капитал”.

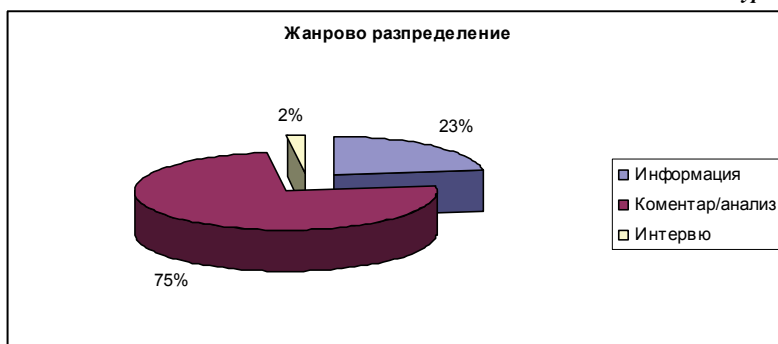
Фигура 1

Фигура 2

Фигура 3

Страницата, на която се публикува материалът, представлява своеобразен прочит и интерпретация на значението, което се отдава на разглежданата тема. Текстовете за Европейския съюз се намират на страници от 1 до 81. След 27 страница в „Капитал” публикува дванадесет анализа на експерти в различни браншове. В стила на в. „Капитал” е да дава думата на хора с високи статусни позиции. Те правят коментар на новото състояние, в което се намира България. Медията представя противоположни позиции – оптимистични и песимистични прогнози за бъдещето на страната на новия социален фон.

В бъдеще обект на изследване ще бъдат останалите наблюдавани вестници по проект „Етнопсихолингвистични и социолингвистични аспекти на медийния език на пресата в България” – по методика, публикувана в настоящия доклад.